

רגע לפני הירידה

חמרורים

צקים ללא כיסוי

הנודח ♦ ממישרתו, ג'ון אספי טון, מי שהיה בשנתיים האחרונות שגריר ארה"ב במדינת-הננס המרכזי אפריקאית רואנדה (26 אלף קילומטר מרובעים, ארבעה מיליון תושבים) אחר שנחשד בהפצת צ'קים ללא כיסוי ביותר מ-15 אלף דולר. אפסטון, איש עסקים שמרני, שבעת הרחמתו בילה חופשה בצרפת, היה מינוי פוליטי בזכות קשריו למישל רונלד רגן.

סיסמה עם חיים

נחוג ♦ יום הולדתו ה-75 של **אליהו טל**, מראשוני הפירסומאים בארץ, טל, יליד ברלין, החל את הקריירה שלו כמנהל-הפירסום של מפעלי-השמינים החיפאי שמן. קטע אותה לשנים מיספר על-מנת לשרת בצבא הבריטי של מלחמת-העולם (בו הגיע לדרגת מייג'ור — רב סרן) ובצה"ל (סגן-אלוף), וחיפש אותה בראשית שנות ה-50, עת היה לשותף בסוכנות-פירסום מובילה (שעל לקו-חתימה נימנו, בין השאר, בנק לאומי לישראל, כרמל-מיוזחי ומיפלגת הציר-נים הכלליים, קודמיהם של הליברלים בליכוד, עבור טבע טל באחת ממערי-כות הבחירות לכנסת את הסיסמה תנו לחיות בארץ הזאת!).

ילדים מן השואה

נפטרה ♦ כגבעתיים, בגיל 77, **לנה קיבלרזילברמן**, פסיכולוגית ומורה במקצועה, שריכזה בשלהי מלחמת-העולם השנייה, מבין חורבות הגיטאות וחומות המינזורים (בהם הוחבאו) בפולין עשרות ילדים יהודיים, ריפאה וחינכה אותם ולאחר מכן הבריחה אותם דרך גרמניה וצרפת ארצה, בה פירסמה את קורותיה וקורות ילדיה בצמד ספרים (מאה ילדים שלי והמאה לגבולם) שהפכו לרב-מכר, תורגמו ל-14 שפות וזיכו את מחברתם, בשנת 1962, בתואר אם השנה מידי נשיא המדינה.

יפהיה ללא רחמים

נפטרה ♦ בסן-אנטוניו, טקסס, מגידול כמות, בגיל 88 (ולפי גרסה אחרת בגיל 93), **פולה נגרי**, כוכבת הראינוע (בו הוקרנו סרטים אילמים בלבד) של ראשית המאה, נגרי, ביתו של כנר פולני-יוצני, שנולדה ככברה אפולוניה צ'אלופק, כיכבה ורקדה בסרטים פולניים וגרמניים מגיל צעיר, אך אחרי שהתגרשה מבעלה הראשון (רוזן פולני) והתאלמנה מבעלה השני (נסיד רוסי שנהרג כאשר נפל מסוסו), עברה לארצות-הברית, בה זרחה כוכבה ביותר מ-20 סרטים בתפקיד-קבע של יפהיה תאוותנית המנצלת את הגי-ברים שבחייה ללא רחמים.

מיליון עם מזומנים

מכר ♦ בפאריס, את כל נכסיו **סר גיימס גרדלסמית**, 54, מולטי-מיליונר יהודי ממוצא אנגלי, בקבלו תמורת חברת האחזקה שלו (בעלת יערות להפקת חומרי-הגלם לייצור נייר ושיירת מרכולים בארצות-הברית; בארות-נפט בגואטמלה וקבוצת עיתון-נים בנייהם השבועון הפאריסאי 'לאקספרס' בצרפת) כ-1,500 מיליון פרנקים (כ-390 מיליון שקלים) מזומנים. גולדסמית, כנס של אם צרפתייה ואב אנגלי, שהיה ציר הפרלמנט הבריטי לפני שעשה הסבה לניהול מלונות-יוקרה בצרפת, ידוע בריעותיו הימניות (בין השאר: החזרת החינוך וביטוח הבריאות ליהודים פרי-טיות), אותן ניסה לדרוץ גם בכריטינה וגם בצרפת ובחיי המישהפה המסוככים שלו: הוא אב לשיבעה ילדים, שנולדו לו מארבע נשים, האחרונה בהן — צעירה צרפתייה החיה בנייר-יוק.

גפולת של נמושות" — זה עוד טוב. אני גם שמעתי כאלה שאומרים חלאה וטינופת. אדרבא, שיכוא מישהו וי שכנע אותי, שיגיד לי את הביטויים האלה בפנים. שיסביר לי מישהו מדוע אין בן-אדם רשאי לחיות במקום שבו הכי נוח לו, שבו הכי טוב לו. אני מבטיח שאם אהיה עשיר, אשלח המון כסף למדינה. או בטח יכרעו בך לפניי. טוב, עשירים הם לא נפולת."

את האמירה האחרונה הוא חותם בחיוך. הוא אינו מוכן לדבר על העתיד ולנסות לצפות מה שיקרה לו. יש גם סיכויי שבועוד כמה שנים אהיה קיבוצניק כנבג, אם יקבלו אותי אחרי הכתבה הזו..."

למה לא להישאר ולשנות מבפנים? אפשר להגיד את זה אבל גם מי שאומר את זה יודע, שהמאבק אכזר מראש. אם מסתכלים על זה בצורה ריאלי, מבינים שזה לא ישתנה. יש גם נקודה נוספת. אני מרגיש עייף. מזור אולי לשמוע את זה מבחור צעיר בן 22, אבל זו המציאות. אני עייף מלכעוס ומלהתרגז, עייף לשמוע את מיבוקי-החדשות בכל חמש דקות ולחיות במתח.

זה היתרון הגדול של החיים בחו"ל. גם שם יש בעיות, מריבות וסיכסוכים, אבל שם זה לא נוגע לי. שם אני לא אקח ללב את הבעיות הפוליטיות והחברתיות. כמובן שהיתרון הזה הוא גם חיסרון. ביחד עם ההתנתקות מהנעשה שם, יגיעו בוודאי גם

במהלך השירות הצבאי נפצתי. לא משהו רציני, רציתי לבקש מהצבא את מעט הפיצויים שהגיעו לי, אבל כשנודע לי איוו מערכת בירוקרטית קשה ומסוככת אני צריך לעבור, הערפתי לוותר. כיום, אחרי שלוש שנות שרות, הדבר היחיד שאני מקבל מהמדינה זה צ'מילואים."

פזי מספר שבצעירותו היה פעיל פוליטי, מתוך מניעים איריאליסטים. היום הוא צוחק על כך בצחוק מרי: "אני מסתכל על הפוליטיקאים שלנו, ואז הצחוק והכבי מתערבבים זה בזה.

הרי הם מעוררי גיחוך, רובם שם, בכנסת. רק השמות שלהם — גרופר ופרץ ואבו-צירא — מספיקים לעורר

המדינה, ונשווה אותו למיספר היהודים שבחו"ל, המאזן לא יהיה לטובת יש-ראל. אני מעריף שלא לצאת מהבית בשעות החשיכה, בגלל הפחד מהכור-שום, מאשר למות בגיל 19 בצבא."

ליצנים בכנסת

תהליך של קבלת ההחלטה של העזיבה היה אצל פזי ארוך וממושך. ככל שהזמן חלף הלכו ונוספו טיעונים לטובת ההחלטה. אחד הדברים שהכריעו בסופו של דבר, לדבריו, היה היחס לו וזכה כשהשתחרר מצה"ל. לפני חצי שנה השתחררתי מה-

ארבעה תצלומים של לוחם: באימונים בארץ, עם חברים ובמלחמת-הלבנון

לפני הפרידה הוא מספר על מיקרה שהיה נוכח לו: "הייתי השבוע בבריכה ושמעתי שתי ילדות קטנות, שרק הכירו זו את זו, משוחחות ביניהן. אני מאמריקה, אמרה האחת לשניה. אז פזי מבטיח שרשאי לחיות במקום שבו הכי נוח לו, שבו הכי טוב לו. אני מבטיח שאם אהיה עשיר, אשלח המון כסף למדינה. או בטח יכרעו בך לפניי. טוב, עשירים הם לא נפולת."

את האמירה האחרונה הוא חותם בחיוך. הוא אינו מוכן לדבר על העתיד ולנסות לצפות מה שיקרה לו. יש גם סיכויי שבועוד כמה שנים אהיה קיבוצניק כנבג, אם יקבלו אותי אחרי הכתבה הזו..."

הגעועים לארץ. אני מוכן להם, ואני יודע שהם יבואו. זה דבר טיבני ומקובל. גם ילד שנולד באיים טיבני ריכיים ירגיש לשם שייכות וגעועים. תהיה חסרה לי בוודאי גם החברה, אבל זה המחיר. כסופו של דבר אני גם אוהב את הארץ, אבל לכל אהבה יש המחיר, ואת המחיר שאני נדרש לשלם על החיים בארץ אני לא מוכן לשלם. ורווקא כשמדברים על הגעועים ועל החברים הוא מרבר כפחות החל-טיות, יותר מהוסס, פחות בטוח, ואחרי-כך הוא גם מוסיף:

"יכול להיות שזה מה שישבור אותי, שזה מה שיגרם לי לחזור. אני בהחלט רואה אפשרות של חזרה אחרי כמה חודשים."

בנקודה זו חוזר הבטחון העצמי, או מה שהוא הגריר, האופי הצברי, והוא אומר: "הכל, כמובן, תלוי בהצלחה" בהחלטיות לא פחותה הוא מגיב על ביטויים הנשמעים כלפי היורדים.

כעס וגיחוך. יושבים שם בכנסת עדת ליצנים שמחליטים בשבילנו. על הלביא, למשל, הם החליטו? בנו והשקיעו והוציאו הון-ענק, ועד היום אף אחד לא יודע אם צריך אותו או לא.

צבא. בחלומות הכי שחורים שלי לא העליתי על הדעת באיזה יחס אוכה. נכון יותר לומר — באיזה חוסר יחס. למי בכלל איכפת שעכשיו גמתי לתת שלוש שנים למדינה? כמעט ואין הטבות לחייל משוחרר.

"שיסביר לי מישהו מדוע אין בן אדם רשאי לחיות במקום שבו הכי נוח לו, שבו הכי טוב לו!"

"אני יכול להתנהג כמו כל ישראלים ממוצע ולשבת בכל יום שיש בסלון ולקטר ולכעוס. ואפשר במקום זה להראות להם מה הם שווים ולעזוב אותם, שיריבו עם עצמם."

"הנה, רוגמה — פטור ממס. הפטור הזה הוא כלי-כף קטן! הרי זו החוצפה בהתגלמותה, לקחת כלי-כף הרבה מיסים מחייל משוחרר, גזל כבשת הרשו אבל אצלנו הכל אפשרי."